

March 3, 1959
**Code Message No. 2598 from Ambassador Dorsz in
Ankara to Rodziński**

Citation:

"Code Message No. 2598 from Ambassador Dorsz in Ankara to Rodziński", March 3, 1959, Wilson Center Digital Archive, *Polskie dokumenty dyplomatyczne 1959* (Warszawa: Polski Instytut Spraw
Mie

dzynarodowych, 2011), Document #75, pp.155-156. Translated by Jerzy Giebułtowski.
<https://wilson-center-digital-archive.dvincitest.com/document/209020>

Summary:

Code message from Ambassador Dorosz to Rodziński regarding the Foreign Minister of Turkey's first official statement on the Rapacki Plan. Dorosz notes Turkey's lack of interest in the Plan thus far.

Credits:

This document was made possible with support from Carnegie Corporation of New York (CCNY)

Original Language:

Polish

Contents:

Original Scan
Translation - English

3 marca

75

w uzyskaniu od Adenauera uznania granicy na Odrze i Nysie w sformułowaniu, które mówiłoby równocześnie o jakiejś wspólnej gestii Ziemi Zachodnich w ramach gospodarczej współpracy europejskiej. Ponieważ w podobnym duchu mówił jakiś czas temu Adenauer – uczulamy Was na konieczność jasnego postawienia przed Joxe'em, że podobne deklaracje byłyby u nas przyjęte zdecydowanie negatywnie. Nie musimy dodawać, że byłoby nam bardzo nie na rękę, aby ukazała się pierwsza deklaracja francuska wspólna z NRF w sprawie zachodniej granicy, którą musielibyśmy ostro atakować⁴.

fOgrodziński

AMSZ, ZD 6/77, w. 63, t. 933

75

*3 marca, szyfrogram ambasadora w Ankarze
o wypowiedziach ministra spraw zagranicznych Turcji
na temat planu Rapackiego*

Ścisłe tajne!

Szyfrogram Nr 2598
z Ankary, nadany 3.3.59 g. 17.50

Rodziński

Przesyłając clarisem Nr 19 fragment z exposé ministra spraw zagranicznych Zorlu w debacie parlamentarnej na temat budżetu MSZ – dotyczący planu Rapackiego – zwracam uwagę, iż jest to w ogóle pierwsze publiczne i oficjalne wypowiedzenie się Turcji na ten temat. Dotąd udało mi się tylko w nielicznych wypadkach wymusić w rozmowach prywatnych z działaczami politycznymi, dziennikarzami itd. jakieś opinie – przeważnie zresztą negatywne – tak wobec planu Rapackiego, jak i koncepcji disengagement w ogóle. Wśród dyplomatów zachodnich niejednokrotnie wyrażano zdziwienie, iż rząd turecki nie przejawia żadnego zainteresowania planem Rapackiego. Tłumaczono to tak charakterystycznym dla rządu tureckiego brakiem zainteresowania

⁴ Zob. dok. nr 78.

76

3 marca

się w ogóle szerszymi problemami politycznymi. Wiem, że niektórzy dyplomaci wręcz pytali Turków o to.

/-/ Dorosz

AMSZ, ZD 6/77, w. 61, t. 869

76

*3 marca, notatka ambasadora w Moskwie
o rozmowie z sekretarzem generalnym KC KPZR*

Ścisłe tajne

Notatka

z wizyty u I Sekretarza KC KPZR i Prezesa Rady Ministrów ZSRR
tow. N. Chruszczowa w dniu 3.III.1959 r.

1. Wizyta odbyła się na moją prośbę. Wręczyłem tow. Chruszczowowi list KC PZPR i Rady Ministrów PRL w sprawie zaproszenia radzieckiej delegacji partyjno-rządowej z tow. Chruszczowem na czele do Polski w lipcu br.⁵ oraz list tow. Premiera Cyrankiewicza w sprawie przyspieszenia dostaw dla Huty im. Lenina.

2. Tow. Chruszczow powtórzył swoją rozmowę z tow. Gomułką w dniu 15.II w sprawie delegacji KPZR na nasz III Zjazd. Zdecydowano, że pojedzie tow. Susłow, a tow. Chruszczow przyjedzie z delegacją partyjno-rządową w lipcu. Taka decyzja była słuszna. Dziś jednak tow. Chruszczow widzi, że niski szczebel radzieckiej delegacji na III Zjazd PZPR może wywołać komentarze. (Tow. Chruszczow był na Zjeździe KP Bułgarii i SED, nie będzie zaś na Zjeździe PZPR. Wrogowie mogą komentować, że przyczyną są złe stosunki między KPZR i PZPR, co oczywiście jest bzdurą). Podziela więc nasze obawy i zgadza się, aby już teraz dać komunikat. Wręczyłem mu przygotowany przeze mnie projekt komunikatu. Tow. Chruszczow po zapoznaniu się powiedział, że akceptuje go, z tym że pokaże go jeszcze dziś na Prezydium i przekaże telefonicznie ostateczną aprobatę.

⁵ Wizyta odbyła się 14–23 lipca.

75

March 3, code message from the ambassador in Ankara regarding the statements of the foreign minister of Turkey about the Rapacki Plan

☐☐Top secret!

Code message No 2598
from Ankara, transmitted on March 3, 1959, at 17.50 hrs

Rodziński

Sending in the clear No 19 a fragment of foreign minister Zorlu's exposé [delivered] during the parliamentary debate on the MoFA budget regarding the Rapacki Plan. I point out that this is the first public and official Turkey's statement on this subject. So far, I have managed, only in a few etc. private conversations, to extract some opinions about the Rapacki Plan and about the idea of disengagement as such from political activists, journalists, etc. - mostly negative, anyway. The western diplomats often expresses surprise that the Turkish government does not show any interest in the Rapacki Plan. They tried to put it down to the lack of any interest in broader political issues that is so characteristic of the Turkish government, I am aware that some diplomats even asked the Turks about it.

☐☐☐☐☐☐☐☐☐/-/ Dorosz

AMSZ, ZD 6/77, w. 61, t. 869